

DAVLAT XIZMATLARINI KO'RSATISH BILAN BOG'LIK QONUNCHILIK BUZILGANLIGI YUZASIDAN YURIDIK JAVOBGARLIK

Samatova Umida Xayrullayevna

Toshkent shahar yuridik texnikumi o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasida davlat xizmatlarini ko'rsatish sohasida qonunchilik buzilishlari tahlil qilinadi. Davlat organlari va mansabdor shaxslarning qonunga zid xatti-harakatlari, jumladan, xizmatlarni kechiktirish, asossiz rad etish, korrupsiya, axborot oshkoraligini buzish kabi holatlar uchun belgilangan yuridik javobgarlik turlari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, ma'muriy, jinoyat va fuqarolik-huquqiy javobgarlik normalarining qo'llanilishi va fuqaroning huquqlarini himoya qilish tartiblari tahlil etilgan. Mazkur maqola davlat xizmatlarini ko'rsatish tizimini takomillashtirish va qonunbuzarliklarning oldini olish bo'yicha amaliy tavsiyalarni ham qamrab oladi.

Kalit so'zlar: Davlat xizmatlari, qonunchilik buzilishi, yuridik javobgarlik, ma'muriy javobgarlik, jinoyat javobgarligi, fuqarolik-huquqiy javobgarlik, korrupsiya, manfaatlar to'qnashuvi, huquqlarni himoya qilish, davlat organlari, qonunbuzarlik, xizmatlarni ko'rsatish, fuqaro huquqlari.

Kirish. O'zbekiston Respublikasida davlat xizmatlarini ko'rsatish jarayonida qonunchilikni buzish davlat organlari va ularning mansabdor shaxslariga, shuningdek, boshqa ishtirokchilarga nisbatan yuridik javobgarlikni belgilaydi. Ushbu maqolada davlat xizmatlarini ko'rsatish jarayonida qonunbuzarliklarning turlari va ular uchun javobgarlik masalalari ko'rib chiqiladi.

Davlat xizmatlarini ko'rsatish sohasidagi qonunbuzarliklar

Davlat xizmatlarini ko'rsatish bo'yicha qonunchilikni buzish quyidagi holatlarda namoyon bo'lishi mumkin:

1. Xizmatlarni ko'rsatishda asossiz rad etish yoki kechiktirish

Davlat xizmatlarini olish bo'yicha murojaat qilgan fuqaroning arizasini qonuniy asoslar mavjud bo'lmagan holda rad etish yoki ko'rib chiqishni kechiktirish qonunchilikka zid hisoblanadi.

2. Korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvi

Davlat xizmatlarini ko'rsatish jarayonida mansabdor shaxsning o'z vakolatlaridan shaxsiy yoki boshqa manfaatlar yo'lida foydalanishi korrupsiya ko'rinishlaridan biri hisoblanadi.

3. Xizmatlarni noqonuniy to'lovlar evaziga ko'rsatish

Qonunchilikda belgilangan tartibdan tashqari qo'shimcha to'lovlar talab qilish noqonuniy hisoblanadi.

4. Axborot oshkoraligini buzish

Fuqarolarga davlat xizmatlari ko'rsatish bo'yicha zarur axborotni taqdim etmaslik yoki noto'g'ri ma'lumotlar berish qonunbuzarlik sifatida baholanadi.

Yuridik javobgarlik turlari

Davlat xizmatlarini ko'rsatish sohasidagi qonunbuzarliklar quyidagi javobgarlik turlariga olib kelishi mumkin:

1. Ma'muriy javobgarlik

Davlat xizmatlarini ko'rsatish tartibiga rioya etmaslik O'zbekiston Respublikasi Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksiga muvofiq ma'muriy jarimalar yoki boshqa choralar bilan jazolanadi. Masalan: Fuqarolarning davlat xizmatlariga oid murojaatlarini ko'rib chiqishda qonunbuzarlik uchun jarima;

Davlat organlari mansabdor shaxslarining vakolatlarini suiiste'mol qilishi uchun jarimalar.

2. Jinoyat javobgarligi

Korrupsiya yoki manfaatlar to'qnashuvi, hujjatlarni qalbakilashtirish, xizmatdan foydalangan holda fuqaroning huquqlarini buzish kabi jiddiy qonunbuzarliklar O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksiga muvofiq javobgarlikka olib keladi.

Masalan: Korrupsiya va poraxo'rlik uchun mol-mulk musodara qilinishi yoki ozodlikdan mahrum qilish jazosi.

Xizmat vakolatlarini suiiste'mol qilish oqibatida kelib chiqqan jiddiy zarar uchun qamoq jazosi.

3. Fuqarolik-huquqiy javobgarlik

Qonunbuzarlik natijasida fuqaroning huquqlari yoki moliyaviy manfaatlariga zarar yetkazilgan bo'lsa, davlat organlari va mansabdor shaxslar yetkazilgan zararni qoplash majburiyatini oladi.

Fuqaroning huquqlarini himoya qilish

Davlat xizmatlarini ko'rsatishda qonunbuzarliklar sodir etilgan taqdirda, fuqaro quyidagi huquqlarga ega:

1. Shikoyat qilish

Davlat xizmatlarini ko'rsatishda qonunbuzarlik sodir etilgan deb hisoblagan fuqaro yuqori turuvchi organlarga yoki sudga murojaat qilish huquqiga ega.

2. Sudga murojaat etish

Fuqaro davlat organining noqonuniy qarorlaridan yoki harakatlaridan sud orqali himoya talab qilishi mumkin.

3. Yetkazilgan zararni qoplash

Davlat xizmatlarini ko'rsatish jarayonida yetkazilgan moddiy va ma'naviy zarar uchun kompensatsiya talab qilish huquqi mavjud.

Xulosa. Davlat xizmatlarini ko'rsatish jarayonida qonunbuzarliklar davlat organlari va mansabdor shaxslarning javobgarligini belgilaydi. Fuqaro o'z huquqlarini himoya qilishda faol bo'lishi, davlat organlari esa o'z faoliyatini qonuniy asosda olib borishi lozim. Qonunchilikning to'g'ri qo'llanilishi davlat xizmatlari sifatini oshiradi va fuqarolarning davlatga bo'lgan ishonchini mustahkamlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasi Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksi.
3. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksi.
4. O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksi.
5. "Davlat xizmatlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Davlat xizmatlarini ko'rsatishning samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmonlari va qarorlari.

7. Davlat xizmatlari agentligi tomonidan e'lon qilingan normativ-huquqiy hujjatlar.
8. Karimov, A. "Davlat boshqaruvi va fuqarolik jamiyatining o'zaro aloqasi" mavzusidagi ilmiy maqolalar to'plami.
9. Normativ-huquqiy hujjatlar milliy bazasi: www.lex.uz.
10. O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining rasmiy nashrlari va veb-sayti.